

Wijkverpleging: generalistisch, persoonsgericht, continu, in de nabijheid van mensen thuis

Contouren voor een Kwaliteitskader voor de Wijkverpleging
In opdracht van Actiz door Marga van den Heuvel en Jerry Fortuin
in nauwe samenwerking met een team wijkverpleegkundigen

18 juni 2017

Inhoudsopgave

1. Inleiding contouren wijkverpleging pag. 3
2. Essentie van de wijkverpleging pag. 5
3. Positionering van de wijkverpleging pag. 6
4. Rol van de wijkverpleegkundige binnen de wijkverpleging pag. 7
5. Kernwaarden van de wijkverpleging nader beschouwd pag. 8
6. Generalistische zorg pag. 10
7. Persoonsgerichte zorg pag. 12
8. Continue zorg pag. 15
9. In de nabijheid van mensen thuis pag. 17
10. Opdracht voor zorgaanbieders pag. 20

Inleiding Contouren Kwaliteitskader Wijkverpleging (1)

De contouren van het Kwaliteitskader Wijkverpleging is opgesteld in opdracht van de Denktank Wijkverpleging van Actiz en beschrijft wat de wijkverpleging zelf verstaat onder goede kwaliteit. De nadruk ligt daarbij op professioneel leiderschap en eigenaarschap.

Het tot stand komen van deze contouren was dan ook onmogelijk geweest zonder de essentiële inbreng van de wijkverpleegkundigen:

- Ines van Beek (Patyna)
- Margo Berends (Buurtzorg)
- Yvette Cents - Pekkeriet (Sensire)
- Nick Gierveld (Zorgaccent)
- Rebecca Geerits - van Rappard (Florence)
- Monique Jansen Schuiling (ZZG zorggroep)
- Aletta Oosterhuis (Espria)
- Elsbeth Rispens – Mud (De Friese Wouden)
- Niels van de Berg (Hof en Hiem)

Inleiding Contouren Kwaliteitskader Wijkverpleging (2)

De contouren Kwaliteitskader Wijkverpleging sluit aan op het 'Toetsingskader kwaliteitsstandaarden, informatiestandaarden en meetinstrumenten' dat in 2015 is opgesteld door Zorginstituut Nederland. Maar raken niet het detailniveau waar het toetsingskader soms om vraagt. Enerzijds niet omdat 'de contouren' betrekking heeft op de wijkverpleging in algemene zin. De omvang, diepte en breedte hiervan leent zich niet voor gedetailleerde beschrijvingen van goede kwaliteit. Anderzijds niet omdat met betrekking tot kwaliteitseisen al veel is afgesproken en vastgelegd door de beroepsgroep zelf in de vorm van onder andere competentieprofielen, beroepscode en -standaard, normenkader en kwaliteitsstandaarden. 'De contouren' baseert zich hierop.

Bij het opstellen van 'de contouren' is tevens nadrukkelijk samenhang aangebracht met beide toetsingskaders voor Zorg Thuis, die in oktober 2016 door de IGZ zijn opgesteld, zowel wat betreft de inhoud als de drie perspectieven die de IGZ hanteert.

De contouren Kwaliteitskader Wijkverpleging wil vooral een paraplu vormen waarin vanuit visie, kernwaarden en uitgangspunten wordt geformuleerd wat de wijkverpleging zelf verstaat onder goede kwaliteit. De nadruk ligt daarbij op professioneel leiderschap en eigenaarschap.

Deze zijn vervolgens richtinggevend voor alle nog te ontwikkelen kwaliteitsstandaarden, informatiestandaarden en meetinstrumenten zoals opgenomen in de Werkagenda wijkverpleging van V&VN en NWG en de Ontwikkelagenda Wijkverpleging die opgesteld zijn door partijen in het multipartite overleg.

Bestaande standaarden en instrumenten zullen hier gaandeweg op aangepast worden.

Essentie van de wijkverpleging

Het handelen van de wijkverpleging is gebaseerd op het besef dat:

‘Gezondheid voor mensen geen doel op zich is, maar een middel om te kunnen (blijven) doen wat belangrijk voor ze is in hun leven, en als mensen dat kunnen doen en mee kunnen blijven doen, zodat ze ‘er toe doen’ blijven ze gezonder’.

Achterhalen wat belangrijk is voor mensen en waarom dat zo is, weten welke belemmeringen mensen daarbij ondervinden en op basis van veerkracht en eigen regie van mensen samen met hen op zoek gaan naar oplossingen daarvoor, vormen centrale aangrijpingspunten voor de wijkverpleging.

Wijkverpleging is dan ook altijd gericht op het versterken van de eigen mogelijkheden van mensen en zoekt continu naar passende en duurzame oplossingen in de directe omgeving van mensen.

Deze wijze van handelen sluit aan bij dynamische omschrijving van gezondheid door Machteld Huber die zij Positieve Gezondheid noemt: ‘het vermogen van mensen om zich aan te passen en regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven’ (Huber, 2011)

De centrale aangrijpingspunten voor het handelen van de wijkverpleging maken dat deze zorg generalistisch, persoonsgericht en continu is en plaatsvindt in de nabijheid van mensen thuis.

Dat de wijkverpleging haar vier kernwaarden grotendeels deelt met de huisartsenzorg is geen toeval. Samen bevinden zij zich in het hart van de eerstelijns gezondheidszorg, waarin zij in nauwe samenwerking, maar wel vanuit een geheel eigen vakinhoudelijke optiek invulling geven aan deze kernwaarden.

Positionering van de wijkverpleging

De vier kernwaarden van de wijkverpleging: generalistisch, persoonsgericht, continu en nabijheid, zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

In hun onderlinge samenhang waarborgen zij dat de oplossingen die de wijkverpleging in samenspraak met haar cliënten en diens naasten realiseert, passend en duurzaam zijn. Zodat ze de eigen mogelijkheden van cliënten versterken en optimaal aansluiten bij hun wensen en behoeftes.

‘Baas zijn en kunnen blijven over je eigen leven, in je eigen huis, waar je jezelf kan zijn en blijven en waar je jezelf kan (blijven) redden’, behoren tot de belangrijkste dingen in het leven van mensen. Voor mensen voor wie dit om wat voor reden ook lastig is of lastiger wordt, speelt de wijkverpleging een cruciale rol bij het behouden, versterken of herstel hiervan. Juist het specifieke karakter van de wijkverpleging dat gebaseerd is op de vier kernwaarden, maakt dit mogelijk. Maar maakt het tevens noodzakelijk en onvermijdelijk dat zij onafhankelijk van specifieke financieringsbronnen, in samenspraak met cliënten op zoek kan gaan naar passende en duurzame oplossingen die hieraan bijdragen.

Omdat hetgeen wat voor cliënten van de wijkverpleging belangrijk is, niet afhankelijk is van de inrichting van de financiering van zorg en ondersteuning in onze samenleving, wordt de wijkverpleging binnen deze contouren van het kwaliteitskader, onafhankelijk van financieringsbronnen gepositioneerd.

Waarbij het een vanzelfsprekend onderdeel is van passende en duurzame oplossingen, dat de wijkverpleging zich telkens in aard en omvang van de oplossingen, rekenschap geeft van de best passende financiering, inclusief financiering door cliënten zelf, daarvoor zorg draagt, zich daartoe verhoudt en daarover verantwoording aflegt.

Rol van de wijkverpleegkundige binnen de wijkverpleging

Binnen de wijkverpleging heeft de wijkverpleegkundige een specifieke rol en verantwoordelijkheden. Die komen voort uit haar** HBO-beroepsprofiel en de daarvan afgeleide specifieke competenties voor de wijkverpleegkundige, die de basis vormen voor wettelijke bevoegdheden en bekwaamheidseisen.

De specifieke rol omvat een aantal verschillende rollen en verantwoordelijken, die worden weergegeven volgens het CanMEDS model.

De specifieke rol en verantwoordelijkheden van wijkverpleegkundige komen ook tot uiting in haar rol en verantwoordelijkheden binnen de kernwaarden en het realiseren ervan.

*** zij en haar, kan hier en in het navolgende ook gelezen worden als hij en hem*

Kernwaarden van de wijkverpleging nader beschouwd (1)

Ondanks de nadrukkelijke samenhang tussen de vier kernwaarden, worden deze in het navolgende afzonderlijk nader beschouwd.

Allereerst wordt een korte omschrijving gegeven van alle vier kernwaarden.

Vervolgens wordt voor iedere kernwaarde afzonderlijk beschreven:

- Wat cliënten hiervan mogen verwachten;
- Wat de opdracht is voor de professionals

Gegeven de specifieke rol en verantwoordelijkheden van de wijkverpleegkundige binnen de wijkverpleging, wordt de opdracht voor professionals vanuit haar perspectief beschreven. Nadrukkelijk onderdeel hiervan is zorg van de wijkverpleegkundige voor de professionele kwaliteit van de wijkverpleging als geheel. Zij is hiervoor verantwoordelijk en ook aansprakelijk conform Wet BIG!

Tot slot wordt op basis van het geheel van de samenhang tussen 'wat cliënten mogen verwachten en 'de opdracht voor professionals' en de vier kernwaarden, een vertaalslag gemaakt naar de opdracht voor de zorgaanbieders.

Kernwaarden van de wijkverpleging nader beschouwd (2)

Wijkverpleging is generalistische zorg en richt zich binnen de wijk op het brede terrein van preventie, curatie en palliatie vanuit haar eigen expertise en optiek op gezondheidsvragen en –problemen van mensen die daar wonen.

Wijkverpleging is persoonsgerichte zorg dat betekent dat de wijkverpleging zich vanuit een holistische kijk richt op wat voor de individuele cliënt in diens context belangrijk is. Vanzelfsprekend houdt zij daarbij rekening met de wensen en behoeftes van de cliënt.

Wijkverpleging is continue zorg dat betekent meer dan alleen dat de zorg door de wijkverpleging 7x24 uur gewaarborgd is. Weten wat voor mensen belangrijk is en daar passende en duurzame oplossingen voor zoeken en kunnen vinden, behoeft het opbouwen van een vertrouwensrelatie. Continuïteit van personen binnen het team wijkverpleging is daarvoor een belangrijke randvoorwaarde. Continue zorg betekent ook continu zorgdragen voor samenhangende zorg, zowel binnen de wijkverpleging zelf als in samenwerking met anderen

Wijkverpleging vindt plaats in de nabijheid van mensen thuis, dit onderscheidt de wijkverpleging niet alleen van de andere vormen van verpleging, maar van bijna alle vormen van zorgverlening. Wijkverpleging is te gast bij de cliënt in diens eigen leef- en woonomgeving. Die context vraagt van de wijkverpleging dat zij zich zoveel mogelijk daaraan aanpast en de autonomie, privacy en woonsituatie van de cliënt respecteert.

Generalistische zorg (1)

Wat mogen cliënten verwachten van generalistische zorg door de wijkverpleging?

Generalistische zorg betekent voor mensen dat zij met een breed scala aan gezondheidsvragen en –problemen terecht kunnen bij de wijkverpleging in hun omgeving. De wijkverpleging is toegankelijk voor iedereen en sluit niemand uit, maar zal niet altijd over de expertise en/of bevoegdheid beschikken die past bij een specifieke vraag of probleem.

Hoewel mensen over het algemeen uitstekend kunnen bepalen welk type zorgverlener passend is bij hun vraag of probleem, kunnen zij in geval twijfel de wijkverpleging en meer specifiek de wijkverpleegkundige hierover raadplegen. Zij mogen van haar verwachten dat zij hen op basis van een gedegen professionele beoordeling op het juiste spoor zet voor de oplossing van hun vraag of probleem, als zij van mening is dat zijzelf niet de juiste zorgverlener om de vraag of het probleem op te lossen.

Generalistische zorg betekent ook dat cliënten die in zorg zijn bij de wijkverpleging mogen verwachten dat de wijkverpleegkundige andere experts inschakelt, zowel binnen het vakgebied van de verpleging en verzorging als daarbuiten, wanneer hun vraag of probleem specifieke expertise behoeft waarover zij en de leden van het team wijkverpleging niet of onvoldoende beschikken.

Cliënten mogen vertrouwen op transparantie in het professioneel handelen. Dat betekent dat de wijkverpleegkundige op een voor hen begrijpelijke manier inzicht geeft in hoe voorgestelde oplossingen en werkwijzen tot stand zijn gekomen. Cliënten mogen er daarbij op vertrouwen dat deze altijd gebaseerd zijn op gedegen vakkennis, de best mogelijke praktijken en de binnen haar beroepsgroep geldende afspraken over kwaliteitsstandaarden.

Generalistische zorg (2)

Wat is de opdracht voor de wijkverpleegkundige?

De wijkverpleegkundige geeft invulling aan generalistische zorg omdat zij binnen haar expertisegebied, beschikt over de competenties en bevoegdheid om op het brede terrein van preventie, curatie en palliatie, gezondheidsvragen en -problemen van mensen adequaat in te schatten. Op basis van professionele autonomie stelt zij een verpleegkundige diagnose(s). De verpleegkundige diagnose vormt een onlosmakelijk onderdeel van het verpleegkundig proces. Klinisch redeneren is in deze de kerncompetentie waarover de wijkverpleegkundige beschikt en adequaat hanteert.

Bij de verpleegkundige diagnose heeft de wijkverpleegkundige altijd oog voor de brede context van de cliënt en zij betreft die context bij het zoeken naar passende en duurzame oplossingen. Het zoeken naar passende en duurzame oplossingen gebeurt in samenspraak met de cliënt en/of diens naasten en is altijd gericht op het versterken van diens eigen mogelijkheden. Behoud en versterken van eigen regie en zelfredzaamheid vormen daar een vanzelfsprekend onderdeel van.

Bij het zoeken naar passende en duurzame oplossingen kent de wijkverpleegkundige de reikwijdte van haar eigen expertisegebied en die van de leden van het team wijkverpleging en neemt deze in acht. In aard en omvang draagt zij zorg voor de inzet van de best passende expertise en de best passende financieringsvorm. Dit omvat ook de expertise van en financiering door de cliënt zelf en/of diens naasten. Hier hangen generalistische zorg en persoonsgericht zorg met elkaar samen en toont zich tevens de samenhang van het verpleegkundig proces en het klinisch redeneren.

Het professioneel handelen van de wijkverpleegkundige is practice based. Hierin zijn best practices belangrijk onderdeel van het klinisch redeneren en borgt het hanteren van kwaliteitsstandaarden transparantie voor cliënten.

Persoonsgerichte zorg (1)

Wat mogen cliënten verwachten van persoonsgerichte zorg?

Persoonsgerichte zorg betekent voor cliënten, dat zij erop kunnen vertrouwen dat de wijkverpleging altijd oog heeft voor de brede context van de individuele cliënt en dat de wijkverpleegkundige die context betrokken heeft bij het zoeken naar passende en duurzame oplossingen. Die oplossingen zijn in samenspraak tot stand gekomen en zijn afgestemd op dat wat cliënten en/of hun naasten belangrijk vinden voor het behoud of herstel van hun kwaliteit van leven.

Het vinden van passende en duurzame oplossingen die afgestemd zijn op wat voor een cliënt en/of diens naasten echt belangrijk is, is dikwijls niet eenvoudig en kost tijd. De cliënt en/of diens naasten mogen rekenen op echte aandacht en belangstelling van de wijkverpleegkundige en krijgen de tijd om deze oplossingen samen met de wijkverpleegkundige te onderzoeken en te vinden.

Passende en duurzame oplossingen betekenen, dat de cliënt erop kan vertrouwen dat deze veilig, doeltreffend en doelmatig zijn, dat gemaakte afspraken over passende en duurzame oplossingen nagekomen worden en dat deze steeds weer afgestemd op en aangepast worden aan veranderingen, die zich voordoen in diens situatie en context. De oplossingen blijven hierdoor passend en duurzaam.

Om echt eigen regie te kunnen voeren over de afgesproken oplossingen krijgt de cliënt op voor haar/hem begrijpelijk wijze de informatie over wat er aan de hand is, wat er is afgesproken en waarom dit is afgesproken. De cliënt heeft te allen tijde en overal waar zij/hij dat wil toegang tot het zorgplan (en dossier).

Persoonsgerichte zorg (2)

Wat is de opdracht voor de wijkverpleegkundige? (1)

Voor de wijkverpleegkundige betekent persoonsgerichte zorg, dat zij met oog voor de brede context van de individuele cliënt in samenspraak met hem of haar en/of diens naasten zoekt naar passende en duurzame oplossingen.

Oplossingen zijn niet persé gericht op personen: de cliënt zelf of diens naasten. En zijn ook niet persé gericht op de inzet van zorg door de wijkverpleging. Ze kunnen zich richten op een breed scala aan preventie, zorg, hulp, diensten en voorzieningen uit verschillende domeinen. Zoals inzet van hulpmiddelen en technologie, woningaanpassingen (gericht op de directe woonomgeving van de cliënt) of voorzieningen in de wijk (gericht op de leefomgeving van de cliënt). De wijkverpleegkundige beschikt dan ook over uitstekende kennis van toepassingsmogelijkheden en de sociale kaart.

Voor het toepassen en uitvoeren van de passende en duurzame oplossingen beschikt de wijkverpleegkundige over breed handelingsrepertoire, variërend van advies, instructie en begeleiding, zorg verlenen door haarzelf of leden van het team wijkverpleging, het betrekken van of doorverwijzen naar anderen en case managen tot het monitoren en bewaken of oplossingen tot het gewenste resultaat (blijven) leiden.

Persoonsgerichte zorg (3)

Wat is de opdracht voor de wijkverpleegkundige? (2)

Bij de keuze en uitvoering van het handelingsrepertoire bewaakt de wijkverpleegkundige de bevoegd- en bekwaamheden van de leden van het team wijkverpleging. Zij laat zich leiden door voor de beroepsgroep van de wijkverpleging geldende actuele professionele kwaliteitsstandaarden, die behoren bij de afgesproken oplossingen waar de wijkverpleging bij betrokken is en draagt er tevens zorg voor dat leden van het team wijkverpleging zich hierdoor laten leiden.

Zo waarborgt zij dat de oplossingen doeltreffend, doelmatig en veilig zijn, anders gezegd passend en duurzaam zijn en blijven.

Passende en duurzame oplossingen vinden kost tijd en vraagt om het opbouwen van een vertrouwensrelatie. Hier hangen persoonsgerichte zorg en continue zorg met elkaar samen en toont zich opnieuw de samenhang van het verpleegkundig proces en het klinisch redeneren.

De wijkverpleegkundige bewaakt dat de gemaakte afspraken worden nagekomen en legt de gemaakte afspraken vast en onderhoudt deze in het (individuele) zorgplan en het dossier, waartoe de cliënt te allen tijde toegang heeft. Waar nodig en gewenst zorgt de wijkverpleegkundige voor begrijpelijke informatie.

Continue zorg (1)

Wat mogen cliënten verwachten van continue zorg?

Cliënten mogen verwachten dat de bereikbaarheid en beschikbaarheid van wijkverpleging 7x24 uur gewaarborgd is, zodat zij daar in geval nood een beroep op kunnen doen. Indien nodig en afgesproken kunnen cliënten vertrouwen op 7*24 uren inzet van de wijkverpleging.

Samen zoeken naar en vinden van passende en duurzame oplossingen, lukt alleen echt goed op basis van vertrouwen. Cliënten kunnen daarom rekenen op continuïteit van personen binnen het team wijkverpleging.

Continue zorg betekent ook dat cliënten mogen vertrouwen op, op elkaar afgestemde zorg, zowel binnen de wijkverpleging zelf als daar waar de wijkverpleegkundige multidisciplinair samenwerkt met anderen, waaronder de cliënt zelf en diens naasten.

Tot slot betekent continue zorg dat cliënten er op mogen vertrouwen, dat veranderingen in hun situatie of context tijdig gesignaleerd worden en dat dit in samenspraak leidt tot aanpassing van oplossingen zodat deze passend en duurzaam blijven.

Continue zorg (2)

Wat is de opdracht voor de wijkverpleegkundige?

Continue zorg betekent meer dan dat de wijkverpleegkundige ervoor zorgt dat de zorg door de wijkverpleging 7x24 uur gewaarborgd is.

Weten wat voor mensen belangrijk is en daar passende en duurzame oplossingen voor zoeken en kunnen vinden, behoeft het opbouwen van een vertrouwensrelatie. Als belangrijke randvoorwaarde hiervoor zorgt de wijkverpleegkundige daarom voor continuïteit van personen binnen het team wijkverpleging.

Binnen de continue zorg speelt de wijkverpleegkundige als spin in het web een belangrijke rol.

De situatie en context van cliënten veranderen voortdurend. Het tijdig signaleren van die veranderingen en tijdig daarop anticiperen in samenspraak met cliënten en/of diens naasten is alleen mogelijk als de wijkverpleegkundige cliënten in hun context goed kent.

Hier hangen continue zorg en nabijheid met elkaar samen en ook hier toont zich opnieuw de samenhang van het verpleegkundig proces en het klinisch redeneren.

Omdat de situatie en context van cliënten voortdurend veranderen, veranderen oplossingen ook bij voortduring. Het telkens weer zorgdragen voor passende en duurzame oplossingen zodat een nieuw evenwicht ontstaat, is een dynamisch en cyclisch proces. Daar kunnen veel verschillende personen en partijen bij betrokken zijn, waaronder de cliënt zelf, diens naasten, de leden van het team wijkverpleging en andere professionals. Dat behoeft permanente aandacht en goede afstemming door de wijkverpleegkundige. Zorg dragen voor goede onderlinge overdrachten en transparante en adequate verslaglegging in nadrukkelijk onderdeel daarvan.

In de nabijheid van mensen thuis (1)

Wat mogen cliënten verwachten van nabijheid thuis?

Cliënten ontvangen de wijkverpleging in hun eigen leef- en woonomgeving.

'In de nabijheid van mensen' ligt besloten in het specifieke karakter van de wijkverpleging. Passende en duurzame oplossingen betreffen vaak lijfelijke zorg. Voor cliënten liggen verlies van autonomie en zelfrespect permanent op de loer. Het voorkomen daarvan vraagt om begrip, veiligheid, zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid.

Cliënten moeten er daarom op kunnen vertrouwen dat de wijkverpleging respect toont voor hun autonomie, hun privacy, hun leefgewoonten, opvattingen en levensbeschouwing en hun woonsituatie. En tevens moeten cliënten kunnen rekenen op continuïteit van personen binnen het team wijkverpleging.

In de nabijheid van mensen thuis (2)

Wat is de opdracht voor de wijkverpleegkundige? (1)

Wijkverpleging vindt plaats in de nabijheid van mensen thuis. Dit onderscheidt de wijkverpleging niet alleen van de andere vormen van verpleging, maar van bijna alle vormen van zorgverlening.

Wijkverpleging is te gast bij de cliënt in diens eigen leef- en woonomgeving. Die context vraagt van de wijkverpleging, dat zij zich zoveel mogelijk daaraan aanpast en de autonomie, privacy, leefgewoonten, opvattingen en levensbeschouwing en de woonsituatie van de cliënt respecteert.

Om dit te kunnen realiseren en garanderen zorgt de wijkverpleegkundige voor meer dan alleen de continuïteit van personen binnen het team wijkverpleging. De wijkverpleegkundige kent de cliënt in zijn eigen omgeving. En zij kent de individuele competenties van de leden van het team wijkverpleging. Zij benut die competenties en zorgt in samenspraak met de teamleden en de cliënt voor een goede match. Waar nodig coacht en ondersteunt zij de leden van het team wijkverpleging.

Hier hangen nabijheid, persoonsgerichte en continue zorg nauw met elkaar samen en toont zich wederom de samenhang van het verpleegkundig proces en het verpleegkundig redeneren.

Tot slot: de kernwaarden in hun onderlinge samenhang

Wat is de opdracht voor de wijkverpleegkundige?

De samenhang tussen generalistische -, persoonsgerichte- en continue zorg in de nabijheid van cliënten thuis is essentieel voor het vinden en realiseren van passende en duurzame oplossingen.

Oog hebben voor die samenhang en binnen het verpleegkundig proces, (klinisch) redeneren vanuit die samenhang, vormt de kern van de opdracht voor de wijkverpleegkundige.

Dat betekent: vanuit de brede context waarin cliënten hun leven leiden en met oprechte aandacht voor hetgeen belangrijk voor hen is, de juiste aangrijpingspunten vinden voor juiste interventies, die in gang gezet worden in samenwerking en afstemming met degenen die over de juiste expertises beschikken.

Dat betekent een enorme variatie in aard en omvang van interventie- en samenwerkingsmogelijkheden: *van uitsluitend (preventief) advies, wijkgerichte en doelgroepgerichte preventie tot intensieve op individuele cliënten gerichte zorgverlening én variërend van samenwerking met alleen cliënten zelf en/of diens naasten tot een groot aantal betrokken andere zorg- en/of hulpverleners en/of bewoners en partijen in de wijk.*

Dat vraagt om brede expertise, durf en een grote mate van flexibiliteit, creativiteit en improvisatie vermogen van de wijkverpleegkundige.

Met deze persoonlijke en professionele competenties slaagt zij erin om met beperkte tijd, middelen en mogelijkheden passende en duurzame oplossingen tot stand te brengen die er steeds weer aan bij dragen, dat de cliënt 'baas kan zijn en blijven' in zijn of haar eigen huis, waar die zichzelf kan zijn en blijven en zichzelf kan (blijven) redden. Soms breekt het moment aan dat de wijkverpleegkundige de onvermijdelijke constatering moet doen, dat dit thuis niet langer veilig en verantwoord kan. Dan ondersteunt zij de cliënt en/of dienst naasten bij het vinden van een andere passende en duurzame oplossing.

De opdracht voor zorgaanbieders (1)

Wat is op basis van wat cliënten mogen verwachten en wat de opdracht is voor de professionals, nu de opdracht voor zorgaanbieders? (1)

Om de voortdurende dynamiek, flexibiliteit, creativiteit en improvisatie die voortvloeien uit de afspraken tussen cliënten en wijkverpleegkundigen te kunnen hanteren en de afspraken met cliënten waar te kunnen maken biedt de zorgaanbieder van wijkverpleging maximale regelruimte om de wijkverpleegkundige haar professioneel autonome rol te laten uitvoeren.

Vanuit leiderschap, dat congruent is met de wijze waarop de wijkverpleegkundige samen met de cliënt onderzoekt wat mogelijk en nodig is, doet de zorgaanbieder dat samen met wijkverpleegkundigen en leden van het team wijkverpleging.

Op in ieder geval de terreinen onderzoeken zij samen wat mogelijk en nodig is:

- benodigde personele formatie (kwalitatief en kwantitatief);
- benodigde informatievoorziening en ICT hulpmiddelen;
- randvoorwaarden voor het verpleegkundig proces;
- financiële ruimte voor het conform kwaliteitsstandaarden uitvoeren van de wijkverpleging.

Congruent met het proces van de wijkverpleging is dat gemaakte afspraken hierover niet statisch zijn, maar onderhevig kunnen zijn aan veranderingen, die zich voortdurend voordoen binnen of buiten de organisatie van de zorgaanbieder.

De opdracht voor zorgaanbieders (2)

Wat is op basis van wat cliënten mogen verwachten en de opdracht is voor de professionals nu de opdracht voor zorgaanbieders? (2)

Daarom borgt de zorgaanbieder de medezeggenschap van de wijkverpleegkundigen en de leden van het team wijkverpleging.

De zorgaanbieders van wijkverpleging stimuleren, sturen en realiseren vanuit gedeelde verantwoordelijkheid met wijkverpleegkundigen en de leden van het team wijkverpleging (shared governance):

- kwaliteit;
- communicatie en afstemming met andere professionals en externe partijen;
- volgen van en maken keuzes op basis van (landelijke) ontwikkelingen;
- reflectie op en ontwikkeling van vakmanschap naar meesterschap (continu leren).